

GOOD JUDGMENT vs BAD JUDGMENTALISM

ON THE FIRST YAHRZEIT OF ARLENE SEVRINSKY - AVIGAYIL FREYDA BAT

MORDECHAI Z"l
TEVET 5783/JANUARY 2023

A] THE PROHIBITION - NOT TO JUDGE OTHERS

1. הלל אומר ... ואל תאמן בעצמך עד יום מותך, ואל תדין את חברך עד שתגיע למקומו.

משנה מסכת אבות פרק ב משנה ד

We may not make value judgments¹ of other people until we have been in their place, with all its complex factors². Since we cannot ever fully appreciate all that contributes to the reality of that person, we may never judge them.³

2. ואל תדין את חברך עד שתגיע למקומו - אם ראית חזק שזא לדי נסיון ונכשל, אל תדינו לחובת עד שתגיע לדי נסיון כמותו ותנצל.

ר' עובדיה מברטנורא מסכת אבות פרק ב משנה ד

The Rav MiBartenura explains that no one should blame another person for failing in a life test, until they have experienced the same test and succeeded.

3. ... אל יאמר 'אם הייתי ממלא מקומו לא הייתי עושה דבר רע מכל אשר הוא עושה לרוע!' לפי שאינך יודע, וכמוך כמוהו צתוא' בני אדם. וחולי המעלה הכיא מטה גם אותך. אז כשתגיע למקומו ולמעלתו ותעביר על מדותיך, יהיה לך רשות להכריח אחר מדותיו.

פירוש רבינו יונה על אבות פרק ב משנה ד

Rabbeinu Yona explains that we judge others in the arrogant belief that we are not like them, and that we would succeed where they have failed. Really, we are just like them and like others who fail. Only when we have been in their situation and succeeded, can we have any real perspective on the issue.

• Fundamentally, the Mishna is pointing out the hypocrisy of judging others⁴. Not only is it unacceptable to judge others for their choices when one cannot understand fully the context of their life, but those who make such judgments usually ignore their own misconduct and poor choices, for which they would certainly not wish to be judged!

4. ואל תדין את יוחנן כהן גדול לרשע בזה, עד שתגיע למקומו ותבין עניינו. כי חולי אם היית צימיו היית פורש כמוהו ...

פירוש ספורנו על אבות פרק ב משנה ד

The Seforno brings the case of Yochanan Cohen Gadol, who become a Sadducee in his old age after a life of Avodat Hashem. No one can judge him for his decision, even though it was unquestionably a terrible choice.

5. יד ... כי כשאדם יושב לדבר בחברו זה בחינת ראש השנה, שהוא יומא דדינא, שהוא יושב ודן את חברו. וצריך לזהר מזה מאד ולהסתכל על עצמו היטב אם הוא ראוי לזה לשפט את חברו, כי המשפט לאלקים הוא (דברים א). כי רק הוא יתברך לבדו ראוי לשפט את האדם, כמו שאמרנו רבותינו, זכרונם לברכה (אבות פרק ב): אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו. ומי הוא שיוכל לידע ולהגיע למקום חברו כי אם השם יתברך, שהוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו (בראשית רבה, וצא, פרשת סח, הובא בפירוש"י)

ליקוטי מוהר"ן תניינא, תורה א

Rav Nachman of Breslov explains why we cannot judge others - since we stand outside them, observing them, we can never be in their 'place'.⁵ Only God, who is the 'makom' of all things, can simultaneously be the observer and the observed. As such, only God may judge us.

1. As to whether the preferred spelling is 'judgement' or 'judgment' see <https://www.washingtonpost.com/news/volokh-conspiracy/wp/2017/08/16/judgment-or-judgement/>

2. As the Native America proverb (Iehavdil) states: 'Never judge another until man until you have walked a mile in his moccasins'.

3. This links with the previous shiur since the Torah mitzvot breached in judging others are Ahavat Re'im and Lo Tisna. Ahavat Re'im requires that we do not treat others how we would not wish to be treated, and no one likes being judged. Lo Tisna requires us never to reject another Jew, which is the clear result of judging them.

4. The Meiri similarly writes that one can never blame or judge another person for failing in a religious challenge. He extends this even of cases of *ones* where a person should have chosen to die rather than sin (such as with forced conversions to Christianity), but succumbed to pressure and converted. The Meiri's also gives a 'drush' explanation - do not judge others to be refined, as they would make you believe, until you have come to their 'place' - ie seen how they really behave when no one is watching and they let down their guard!

5. In the world of quantum physics, one of the more bizarre premises is that by the very act of watching, the observer changes the reality itself.

6. עד כדי כך שלא ימצא את עצמו כלל נפרד מהאיש הזה שרוצה לדונו, וכאילו דן את עצמו. והו' 'עד שתגיע למקומו' ותרגיש עצמך כי אתה הוא הנידון, ואתה יושב במקומו על ספסל הנאשמים.

רב חרל"פ, מי מרום ב פרק ב, ד

Rav Charlap understands that you may not judge another until you are so connected with them as to feel that you are the one being judged⁶.

B] THE MITZVA - TO JUDGE OTHERS!

B1] JUDGING IN COURT AND IN LIFE

7. לֹא־תַעֲשׂוּ עִלּוּל בַּמִּשְׁפֵּט לְאֶתְשֵׂא פְּנֵי־לְ וְלֹא תִהְדָּר פְּנֵי גְדוֹל בְּצַדֵּק תִּשְׁפֹּט עִמֵּיתֶךָ

ויקרא י"ט:ו

The context of this verse is the direction to a judge to act fairly in judging a trial. Nevertheless, there seems to be a clear distinction between the first and last parts of the verse. It begins with a courtroom scenario, yet ends talking about one's 'friend'. Does one have friends in court?

8. בְּצַדֵּק תִּשְׁפֹּט עִמֵּיתֶךָ - כַּמְשֻׁמְנוּ. ד"א כּוּי דן אַת חֲזִירֶךָ לְכַף זְכוּת (פּוֹנְדֵרִין ג').

רש"י שם

Rashi gives two explanations - the literal meaning concerning the judge and a second meaning that one must judge one's friend favorably. Rashi felt that the first pshat was insufficient, probably due to the word 'amitecha'.

• How can one mitzva, in the same verse, require the courtroom judge to act impartially and fairly, and at the same time require of us, as individuals, to act unfairly in judging other people favorably, even when it seems that they are in the wrong!?

9. The statement *be-tzedek tishpot amitekha* is a source for two seemingly contradictory laws. On the one hand, this statement obligates a judge to issue his verdict on the basis of absolute justice, in strict accordance with the law. On the other hand, from this same statement we learn that, outside the court of justice, the rule we are to follow is to judge our fellows favorably, i.e., try to find justifications for their actions.

In reality, there is no contradiction. For judgment in a court of justice and judgment of one's neighbor do not serve the same purpose. The duty of a judge in a court of justice is to examine only the act itself, whether it is in accordance with the dictates of justice or not. He should disregard all the individual and personal circumstances and all the motives. There are actions that – though unjustified – are excusable, and yet in court they must be judged as punishable. Society, on the other hand, is interested primarily in one's personality and character. In society's view, every action is merely a symptom of the integrity or inadequacy of its members.

The attribute of justice dictates that the judge must himself disregard the personality of the actor and consider only the act itself. Yet this same attribute of justice dictates that, in the societal realm, we must take into account all the possible circumstances that may vindicate the person and his character. Justice says: "Do not be quick to condemn your neighbor; rather judge your neighbor favorably!" This is the same attribute of justice that says of judging others "Do not judge your fellow until you have been in a similar position" (Avot 2:4). It differentiates between social and forensic judgment to such an extent that to the judge of the court, it says, "When the parties stand before you, consider them both in the wrong, but once they have accepted your decision and have left you, regard them both as good men" (Avot 1:6).

Rav Shimshon R. Hirsch - Vayikra 19:15

Rav Hirsch takes the approach that there are two very different modes of justice - courtroom vs social. In the social context it is critical that we take account of every background factor in assessing the culpability of the individual. In this sense, he connects it to the halacha not to judge others until you have stood in their shoes.

• Nevertheless, we will see below a different approach than that of Rav Hirsch - where the two aspects of judgment are actually brought together.

6. The story is told of Rabbi DovBer of Lubavitch. Once, while receiving people in yechidus (private audience), Rabbi DovBer suddenly stopped the yechidus, locked his door, and refused to see anyone for many hours. Chassidim outside his door heard their Rebbe weeping and praying. Following this incident, the Rebbe was so weakened that he was confined to his bed for several days. Later, one of the elder chassidim dared to ask the Rebbe what had occurred. Rabbi DovBer explained: 'When a person seeks my assistance in curing his spiritual ills, I must first find the same failing - be it in the most subtle of forms - within my own self. For it is not possible for me to help him unless I myself have already experienced the same problem and undergone the same process of self-refinement. On that day, someone came to me with a problem. I was horrified to hear to what depths he had fallen, G-d forbid. Try as I might, I could not find within myself anything even remotely resembling what he told me. But Divine Providence had sent this man to me, so I knew that somewhere, somehow, there was something in me that could relate to his situation. The thought shook me to the very core of my soul and moved me to repent and return to G-d from the depths of my heart.' - see https://www.chabad.org/library/article_cdo/aid/45905/jewish/Your-Fellows-Place.htm

B2] JUDGING POSITIVELY OR NEGATIVELY - WHO, WHEN AND HOW?

10. יש עליך להטות הספק ולהכריעו לכף הזכות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קכז): הדין את חברו לכף זכות המקום דינהו לכף זכות, והוא מצות עשה מן התורה, שנאמר "בצדק תשפוט עמיתך",

שערי תשובה לרבינו יונה שער שלישי מאמר ריח

Rabbeinu Yona is very clear that the mitzva is min HaTorah.

11. יהושע בן פרחיה אומר: והוי דן את כל האדם לכף זכות

משנה אבות א:ו

The Mishna in Avot requires us to judge every person favorably - 'dan lekaf zechut'.

12. צריך בדרך החסידות שתדין לכף זכות

רמב"ם פ' המשניות שם

Yet the Rambam, in his commentary on the Mishna, explains that the mitzva to judge favorably is a 'middat chassidut', rather than a Torah requirement.

13. תלמיד חכם לא יהא צועק וצווח בשעת דבורו כבהמות וחיות, ולא יגביה קולו ביותר. אלא דבורו בנחת עם כל הבריות ומקדים שלום לכל האדם כדי שתהא רוחן נוחה הימנו, ודן את כל האדם לכף זכות

רמב"ם משנה תורה הל' דעות ה:ז

Similarly, in the Mishne Torah, the Rambam rules that judging favorably is the (extra) quality of a talmid chacham!

- How can we resolve this contradiction in the Rambam? Is judging favorably a mitzva or a middat chassidut?

14. והוי דן את כל האדם לכף זכות. עניינו - שאם יהיה אדם שאינו ידוע לך, לא תדע האם לדיק הוא או רשע. ותראה עושה מעשה או אומר דבר, שאם יפורש בצופן מה הריכו טוב, ואם תפרשכו בצופן אחר הרי הוא רע. פרשכו כטוב, ואל תחשוב צו רע.

אבל אם היה איש ידוע שהוא לדיק, ומפורסם במעשי הטוב. ונראה לו מעשה שכל תכונותיו יורו על היותו מעשה רע. ואין להכריע צו שהוא מעשה טוב אלא בדוחק רב מאד, ובאפשרות רחוקה. לדין לפרש אותו כטוב, הואיל ויש לו אפשרות להיותו טוב. ואין מותר לחושדו. ועל זה יאמרו: 'כל החושד כשרים לוקה בגופו'.

וכן אם היה רשע, ונתפרסמו מעשיו. ואחר כך ראינוהו עושה מעשה שראיותיו כולן מורות שהוא טוב, וצו לו לאפשרות רחוקה מאד לרע. לדין להשמר ממנו ולא להאמין צו טוב, הואיל ויש לו אפשרות לרע.

פירוש הרמב"ם לאבות א:ו

The Rambam explains that there are different types of individuals and one must to be able to categorize them before being able to do the mitzva. These are:

- The unknown 'kol adam' - where you cannot fulfil the Torah mitzva to judge since you have no context.
- The Tzaddik - who would never lapse in this mitzva - where you must judge favorably, even if it looks terrible; and
- The Rasha - who would never keep this mitzva - where you must judge UNfavorably, even if it looks wonderful.

15. ואם הוא מן הבינונים - אשר יזהרו מן החטא ופעמים יכשלו בו. יש עליך להטות הספק ולהכריעו לכף הזכות. כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קכז): 'הדין את חברו לכף זכות המקום דינהו לכף זכות'. והוא מצות עשה מן התורה, שנאמר (ויקרא יט:טו) בצדק תשפוט עמיתך. ואם הדבר נוטה לכף חובה יהיה הדבר אצלך כמו ספק, ואל תכריעהו לכף חובה.

שערי תשובה לרבינו יונה שער ג' מאמר ריח

Rabbeinu Yona adds: (iv) the 'Beinoni' - who sometimes keeps and sometimes breaks this mitzva. In that case, you have a Torah mitzva to judge favorably where, on balance, it looks good. But where, on balance, it looks bad, you may NOT judge positively, but should leave it as a question.

16. ואם מכירין אותו והוא איש ציוני - פעמים עושה רע ופעמים עושה טוב. ואם יעשה דבר שיש לדונו לכף חובה ויש לדונו לזכות בשיקול, או אפ"י לפי הנראה נוטה לכף חובה יותר. אם משום כך ענין יכול לדונו לזכות, יש לו לומר 'לנוצה נתכוון'.

פירוש רבינו יונה לאבות א:ו

Even where it looks bad with the Beinoni, there is a middat chassidut to judge favorably to some degree, and at least to assume that they meant well.

B3] JUDGING REASONABLY AND FAIRLY

17. תנא דבי ר' ישמעאל - אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה בלילה אל תהרהר אחריו ביום - שמא עשה תשובה. 'שמא' סלקא דעתך?! אלא ודאי עשה תשובה! והני מילי בדברים שבגופו, אבל בממונו עד דמהדר למריה.

ברכות יט.

When a Talmid Chacham⁷ clearly commits⁸ an aveira one should not pretend that it did not happen. However, one must assume that the individual will quickly have done teshuva, and accept that teshuva⁹. However, the Gemara relates that there are areas - including issues relating to money - where the yetzer hara is too strong, even for a Talmid Chacham, and we can only assume or accept their teshuva once the money has clearly been returned to its rightful owners!

18. ת"ר הדן חבירו לכף זכות דנין אותו לזכות. ומעשה באדם אחד שירד מגליל העליון ונשכר אצל בעה"ב אחד בדרום שלש שנים. ערב יוה"כ אמר לו: תן לי שכרי ואלך ואזון את אשתי ובני. אמר לו: אין לי מעות. אמר לו: תן לי פירות. אמר לו: אין לי. תן לי קרקע. אין לי. תן לי בהמה. אין לי. תן לי כרים וכסתות. אין לי. הפשיל כליו לאחוריו והלך לביתו בפחי נפש. לאחר הרגל נטל בעה"ב שכרו בידו ועמו משוי ג' חמורים, אחד של מאכל ואחד של משתה ואחד של מיני מגדים, והלך לו לביתו. אחר שאכלו ושתו נתן לו שכרו. אמר לו בשעה שאמרת לי תן לי שכרי ואמרת לי אין לי מעות במה חשדתני? אמרתי שמא פרקמטיא בזול נזדמנה לך ולקחת בהן. ובשעה שאמרת לי תן לי בהמה ואמרת לי אין לי בהמה במה חשדתני? אמרתי שמא מושכרת ביד אחרים. בשעה שאמרת לי תן לי קרקע ואמרת לי אין לי קרקע במה חשדתני? אמרתי שמא מוחרת ביד אחרים היא. ובשעה שאמרת לי תן לי פירות במה חשדתני? אמרתי שמא אינן מעושרות. ובשעה שאמרת לי תן לי כרים וכסתות במה חשדתני? אמרתי שמא הקדיש כל נכסיו לשמים. א"ל העבודה! כך היה הדרתי כל נכסי בשביל הורקנוס בני שלא עסק בתורה וכשבאתי אצל חבירי בדרום התירו לי כל נדרי. ואתה כשם שדנתני לזכות המקום ידן אותך לזכות.

שבת קכז.

The Gemara tells the story of a worker¹⁰ who was refused his wages after three years of labour. The key to the story is to understand that Rabbi Akiva judged on the basis of what was most reasonable in the context, and did not simply invent unlikely theories as to why his money had been withheld, unless those theories were plausible in all the circumstances.

C] NOT TO SUSPECT OTHERS FALSELY

19. אמר ריש לקיש - החושד בכשרים לוקה בגופו. דכתיב (שמות ד:א) וְהָן לֹא־יֵאֱמִינוּ לִי וְגו'. וגליא קמי קוב"ה דמהימני ישראל. אמר לו הן מאמינים בני מאמינים ואתה אין סופך להאמין! הן מאמינים דכתיב (שמות ד:לא) וְיֵאֱמִנוּ הָעַם. בני מאמינים (בראשית טו:ו) וְהֵאֱמַן בְּה'. אתה אין סופך להאמין שנאמר (במדבר כ"ב) וְעַן לֹא־הֵאֱמַנְתֶּם לִי וְגו'. ממאי דלקה? דכתיב (שמות ד:ו) לֹא עֹזֵד הַבַּיִתָּא יִדְדָךְ בְּחִיָּקָךְ וְגו'.

שבת צז.

There is also a negative mitzva not to suspect a Jew of doing aveirot.

20. אמרו חכמינו ז"ל על הפסוק **צַדִּיק תִּשְׁפֹּט עַמִּיתָךְ** כו' דן את חצרך לכף זכות (עין צצצ דף קכז) והחושד בכשרים לוקה בגופו [וימא יט].

משנה ברורה סימן קנו

This, together with many of the practical mitzvot Bein Adam LeChavero, is ruled in the commentaries on Shulchan Aruch OC 156.

D] CHASHAD - NOT TO AROUSE SUSPICION

21. ... אין התורם נכנס לא בפרגוד חפות, ולא במנעל, ולא בסנדל, ולא בתפלין, ולא בקמיע - שמא יעני ויאמר: מעון הלשכה העני. או שמא יעשיר ויאמר: מתרומת הלשכה העשיר. **לפי שדאם צריך לצאת ידי הבריות כדרך שצריך לצאת ידי המקום, שנאמר (במדבר לב:ב) וְהֵייתֶם נִקִּים מֵה' וּמִיִּשְׂרָאֵל.** ואומר (משלי ג:ד) וּמִצָּדִיק וּשְׂכָל־טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹקִים וְאָדָם

משנה שקלים ג:ב

In the Beit Hamikdash any contact with money had to be beyond any suspicion. The Mishna learns from this a general halachic principle that one may not act in a way that will make people suspicious.¹¹

7. A Talmid Chacham is defined in these contexts as someone who lives a life connected to Torah and represents Torah to the public.

8. In this case there is no issue of *dan lekaf zechut* since they were clearly seen to commit the aveira.

9. In any situation where there is a concern that others will be at risk due to the behavior of any individual, including a Talmid Chacham, there is a Torah obligation of *Lo Ta'amod Al Dam Re'echa* - to prevent harm. This will include reporting the perpetrator to the authorities where necessary. One must however be satisfied that the behavior is indeed negative (through the combination of evidence and the application of the mitzva of *Betzedek Tishpat*). One may not condemn others solely on the basis of uncorroborated accusations.

10. The Geonim had the tradition that the worker in this case was Rabbi Akiva and the landowner was Rabbi Eliezer (HaGadol) ben Hurkenos.

11. This is also related to the concept of *ma'arit haayin* - acting in a way which will confuse other people into thinking that something is permitted, when it is really prohibited. Chashad is in fact the opposite of this - causing people to think that you are doing something prohibited, when in fact it is permitted.